ياسىن سۈرىسىدە ئىسمى تىلغا ئېلىنغان پەيغەمبەرلەر

ئۇلۇغ ﷲ ياسىن سۈرىسىدە مۇنداق دېگەن:

﴿ئۇلارغا (يەنى كۇففارلارغا) شەھەر (يەنى ئانتاكىيا) ئاھالىسىنى مىسال قىلىپ كەلتۈرگىن، ئۆز ۋاقتىدا ئۇلارغا پەيغەمبەرلەر كەلگەن ئىدى. ئەينى زاماندا ئۇلارغا ئىككى پەيغەمبەر ئەۋەتتۇق. ئۇلار ئۇ ئىككى پەيغەمبەرنى ئىنكار قىلدى. ئۈچىنچى پەيغەمبەرنى ئەۋەتىش بىلەن (ئۇلارغا) ياردەم قىلدۇق، پەيغەمبەرلەر (ئۇلارغا): «بىز ھەقىقەتەن (ﷲ نىڭ) سىلەرگە (يەنى سىلەرنى ھىدايەت قىلىشقا) ئەۋەتىلگەن ئەلچىلىرىمىز» دېدى. ئۇلار: «سىلەر پەقەت بىزگە ئوخشاش ئىنسان، مېھرىبان ﷲ ھېچ نەرسە نازىل قىلغىنى يوق، سىلەر پەقەت يالغانچىسىلەر» دېدى. ئەلچىلەر: «پەرۋەردىگارىمىز بىلىدۇكى، بىز شەك - شۈبھىسىز سىلەرگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرمىز. بىزنىڭ مەسئۇلىيىتىمىز پەقەت (روشەن دەلىللەر بىلەن) چۈشىنىشلىك قىلىپ تەبلىغ قىلىشتۇر» دېدى. ئۇلار (ئەلچىلەرگە): «بىز سىلەردىن شۇم پال ئالدۇق. ئەگەر سىلەر (دەۋىتىڭلارنى) توختاتمىساڭلار، سىلەرنى چوقۇم تاش - كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرىمىز ۋە بىزنىڭ قاتتىق جازايىمىزغا ئۇچرايسىلەر» دېدى. ئەلچىلەر: «(كۇفرىڭلار سەۋەبىدىن) شۇملۇقۇڭلار ئۆزەڭلار بىلەن بىللىدۇر، سىلەرگە ۋەز - نەسىھەت قىلىنسا (شۇم پال ئالامسىلەر؟)، ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس (يەنى ئىش سىلەر گۇمان قىلغاندەك ئەمەس)، سىلەر (ﷲ غا شېرىك كەلتۈرۈش بىلەن) ھەددىدىن ئاشقۇچى قەۋمسىلەر» دېدى﴾.[1]

ﷲ تائالا بۇ ئايەتلەردە ئۈچ پەيغەمبەرنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئالماي تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قىسسىسىنى بايان قىلىدۇ. بۇ ئايەتلەردە قەۋملەرنىڭ ئىككى پەيغەمبەرنى ئىنكار قىلغانلىقى ۋە ﷲ نىڭ ئۇ ئىككىسىگە ياردەمچى قىلىپ ئۈچىنچى بىر ئەلچى ئەۋەتكەنلىكى تەسۋىرلەنگەن.

خەلق ئۇلارنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلدى، پەيغەمبەرلەر ئۇلارغا دەلىل كەلتۈردى، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بۇ كىشىلەر تۈپەيلىدىن پالاكەتكە دۇچار بولغانلىقىنى ئېيتىپ، ئۇلارنى چالما - كېسەك قىلىدىغانلىقى، ئۆلتۈرىدىغانلىقى ۋە قاتتىق ئازابلايدىغانلىقى بىلەن تەھدىت سالدى. ئەمما پەيغەمبەرلەر بۇ تەھدىتلەردىن قورقۇپ قالمىدى. قەۋمنى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە قاتتىق زۇلۇم قىلغۇچى كىشىلەر ئىكەنلىكى بىلەن ئەيىبلىدى.

قۇرئاندا بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئەھۋاللىرى كونكرېت تەسۋىرلەنمىگەن، پەقەت ئەلچىلەرگە ئىشەنگەن، يالغۇز جېنىغا ئۇلارغا ئىمان ئېيتقان، ئەمما يالغۇز بولسىمۇ، ئىنكارچى كۆپچىلىككە قارشى تۇرغان بىرىنىڭ ئەھۋالى زىكىر قىلىنغان.

---

[1] سۈرە ياسىن 13 ـ 19 - ئايەتكىچە.

شەھەرنىڭ ئۇ تەرىپىدىن بىر كىشى يۈگۈرگەن پېتى يېتىپ كەلدى. ئۇ، قەلبىنى ھەقنىڭ دەۋىتىگە ئاچقان ھالدا كەلگەنىدى، ئۇ ئىمان ئېيتار - ئېيتماس ئىنكارچىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

ئۇلۇغ اللە مۇنداق دېگەنىدى:

﴿شەھەرنىڭ يىراق جايىدىن بىر كىشى (يەنى ھەبىب نەجار) يۈگۈرۈپ كېلىپ ئېيتتى: «ئى قەۋمىم! پەيغەمبەرلەرگە ئەگىشىڭلار. توغرا يولدا بولغان، (ئىمانغا دەۋەت قىلغانلىقىغا) سىلەردىن ھەق سورىمايدىغان كىشىلەرگە ئەگىشىڭلار. مەن نېمىشقا مېنى ياراتقان ۋە سىلەر (ئۆلگەندىن كېيىن) دەرگاھىغا قايتىدىغان اللە غا ئىبادەت قىلماي؟ مەن اللە دىن غەيرىينى ئىلاھ قىلىۋالىدىغان بولسام، ئەگەر مېھرىبان اللە ماڭا بىرەر زىيان - زەخمەت يەتكۈزمەكچى بولسا، ئۇلارنىڭ شاپائىتى مەندىن ھېچ نەرسىنى دەپئى قىلالمايدۇ ھەمدە مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق بولسا (يەنى اللە دىن غەيرىينى ئىلاھ قىلىۋالىدىغان بولسام)، مەن ھەققەتەن ئوپئوچۇق گۇمراھلىقتا بولىمەن. مەن ھەققەتەن (سىلەرنى ياراتقان) پەرۋەردىگارىڭلارغا ئىمان ئېيتتىم، (ئىمانىمغا) قۇلاق سېلىڭلار (ۋە ئۇنىڭغا گۇۋاھ بولۇڭلار)»﴾.[1]

قۇرئاندا ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈش ۋەقەسى قىسقىلا بايان قىلىنغان. ئۆلتۈرۈلگەن كىشى ئاخىرقى نەپىسىنى بېرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا اللە نىڭ ئەمرى كەلدى:

﴿قەۋمى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭغا) «جەننەتكە كىرگىن» دېيىلدى، ئۇ: «كاشكى قەۋمىم پەرۋەردىگارىمنىڭ ماڭا مەغپىرەت قىلغانلىقىنى ۋە مېنى ھۆرمەتلىكلەردىن قىلغانلىقىنى بىلسە ئىدى» دېدى﴾.[2]

ئىمان ئېيتقان كىشىنىڭ قىسسىسى بايان قىلىنغاچقا، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىسىملىرى تىلغا ئېلىنمىغانىدى. ئىمان ئېيتقان كىشىنىڭ ئىسمىمۇ بېرىلمىگەنىدى.

ئۇنىڭ ئىسمى بىز ئۈچۈن مۇھىم ئەمەس. مۇھىمى بولۇپ ئۆتكەن ۋەقەدۇر. ئۇ اللە نىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشەنگەنلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا: جەننەتكە كىرگىن! ـ دېيىلدى.

مەيلى ئۇ ئازابلانغان ياكى ئۆلتۈرۈلگەن بولسۇن... بۇ ئاخىرقى ھېسابتا ھېچنىمىگە ئەرزىمەيتتى. ئۇنىڭ دەرھال ئىمان ئېيتقانلىقىنى ئىپلان قىلىشى، ئۇنىڭ جەننەتكە كىرىشىگە ئەرزىيدىغان ئىش ئىدى. شۇڭا ئۇ باشقىلار تەرىپىدىن دەرھاللا ئۆلتۈرۈۋېتىلدى.

﴿مەن ھەققەتەن (سىلەرنى ياراتقان) پەرۋەردىگارىڭلارغا ئىمان ئېيتتىم، (ئىمانىمغا) قۇلاق سېلىڭلار (ۋە ئۇنىڭغا گۇۋاھ بولۇڭلار)» (قەۋمى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، ئۇنىڭغا) «جەننەتكە كىرگىن» دېيىلدى﴾.[3]

[1] سۈرە ياسىن 20 ـ 25 ـ ئايەتكىچە.
[2] سۈرە ياسىن 26 ـ 27 ـ ئايەتلەر.
[3] سۈرە ياسىن 25 ـ 26 - ئايەتلەر.

www.munber.org